

تشکیل ستاد امنیت روان و آرام بخشی

محمد حاتمی، رئیس سازمان نظام روان شناسی و مشاوره کشور، از راه اندازی «ستاد امنیت روان و آرام بخشی» در مرکز و استان‌ها خبر داد. حاتمی در گفت‌وگو با ایسنا اعلام کرد: «ساختار ستاد به گونه‌ای است که یک ستاد مرکزی در تهران و کمیته‌های استانی، همزمان فعالیت می کنند و بسیاری از این خدمات به صورت رایگان از طریق سامانه ۴۰۳۰ و ۱۴۸۰، در اختیار مردم قرار می گیرد و هدف اصلی، جلوگیری از مزمن شدن آسیب‌های روانی در جامعه است.» به گفته او، بیش از هزار روان شناس داوطلب در ستاد ثبت نام کرده اند. بخشی از این نیروها در اختیار هلال احمر، بخشی در اختیار سازمان بهزیستی و بخش دیگری در مراکز خود سازمان نظام روان شناسی قرار می گیرند. ساختار ستاد به گونه‌ای است که یک ستاد مرکزی در تهران و کمیته‌های استانی، همزمان فعالیت می کنند. از سوی دیگر، محمد جواد عزتی وظیفه خواه، رئیس سازمان داوطلبان هلال احمر از راه اندازی پویش ملی «خانه‌ات آباد» در جمعیت هلال احمر با هدف کمک به ترمیم و بازسازی واحدهای مسکونی آسیب دیده از حملات اخیر اسرائیل خبر داد. به گزارش مهر، وظیفه خواه درباره راه اندازی این پویش ملی گفت: «هموطنان عزیز همواره در صحنه‌های مختلف یاری یکدیگر بوده اند و امروز نیز با راه اندازی این پویش، فرصت دوباره‌ای برای همدلی و بازسازی خانه‌هایی فراهم شده که در اثر جنگ ۱۲ روزه ویران شده اند.» به گفته او، تمام مبالغ جمع آوری شده در این پویش ملی به طور شفاف و مستقیم برای احداث و بازسازی منازل آسیب دیده صرف خواهد شد.

ادامه سر مقاله

این رفتار نشانه چیست؟
ایـن رفتار نشان داد که بسیاری از دوگانه‌هایی که تاکنون تبلیغ می شده است، حداقل از نظر عموم مردم جعلی و ساختگی است. مردم در زندگی روزمره خود بر حسب عقل سلیم و خدادادی خود درکی از مذهب و وطن و زندگی دارند که آنها را به نحوی سازگار با هم جمع می کنند. این دشمنان ملت هستند که برای شعبه شعبه کردن مردم چنین دوگانه‌هایی را جعل می کنند و به جان مردم می افتند. اتفاقاً اشتباه آنان در این است که خود را در مقام دفاع از دین قرار می دهند و با میهن دوستی مخالفت می کنند و آن را شرک یا شبه شرک یا شرک پنهانی می دانند و گمان می کنند که مردم در این دوگانه طرف دین تبلیغ شده از سوی آنان را می گیرند؛ غافل از اینکه عکس این اتفاق می افتد. همچنان که تاکنون هم همین بود و این اشتباهی بود که رژیم گذشته نیز مرتکب شد و کوشید با سرچسته کردن ملی گرایی باستانی به جنگ دینداری برود و مردم واکنش کاملاً مغایر با هدف آن دولت بروز دادند و به دینداری سیاسی گرویدند. اکنون هم برخی تندرها با استناد به نظریات مرحوم آقای مصباح می کوشند که تفسیری غیرمتعارف از دینداری و اسلام ارائه کنند و ایران و میهن دوستی را به حاشیه ببرند. نه تنها این موضوع بلکه مسئله حجاب و خلیی از رفتارها و ارزش های دیگر را هم صفر و یکی می کنند؛ با این خیال باطل که میل مردم میان این دوگانه‌ها، به سوی یگانه مورد نظر آنان باشد. ولی به دلیل ناآشنایی با روانشناسی جمعی، نمی دانند که مردم اغلب بر اساس این قاعده مشهور رفتار می کنند که انسان از چیزی که منع شود، به آن حریف تر می شود. بنابراین، باید درس گرفت ودور دوگانه سازی های موجود را خط کشید. این مردم بیش از هزار سال است که دین دار هستند و دین خود را هم از تندروها یا پدران آنان نگرفته اند. سهل است که دینداری مردم با دینداری این جماعت متظاهر بیگانه است. می گویند فردی بسیار زشت و با قیافه ترسناک کودکی را در آغوش گرفته بود و کودک به شدت گریه می کرد و مرد می کوشید او را آرام کند ولی نمی توانست. تا اینکه شخصی آمد و کودک را از او گرفت و بر زمین گذاشت و کودک بلافاصله آرام شد. گفت او از چهره تو می ترسید. درسی که می توان و باید گرفت، این است که جایگاه متولیان خودخوانده دینداری را از تندرها بگیرید و اجازه دهید که دین در جایگاه واقعی خود قرار گیرد و کارکرد اصلی خود را که آرامش دادن به مردم و ترویج معنویت است، ایفا کند. زمان زیادی است که این دو ویژگی را تندروها از مردم بی گناه ایران دریغ داشته اند.

► دو گریه که بعد از حمله اسرائیل به خانه شان خیابان صابونچی گمشدند، عکس؛ آوش

گونه‌هایی از طبیعت گرفته می شد و به مرکزی مانند باغ های پرندگان منتقل می شدند. حتی ممکن بود حیواناتی که از مناطق حفاظت شده خارج شوند و به جای بازپروری، درمان و بازگشت به طبیعت، از باغ وحش‌ها سر در آورند. در حال حاضر هم نظارتی در این حوزه وجود ندارد، حواس همه معطوف به جنگ است و قطعاً این شرایط بدتر می شود.»

سلیمی هم مانند بسیاری از فعالان حقوق حیوانات از آسیب های روانی به حیوانات در حین بمباران می گوید: «ما بیش از ۸۰ مرکز نگهداری حیوانات داریم، بنابراین احتمال دارد بخشی از آسیب های جنگی به آنها وارد شود. از سوی دیگر، آسیب های روانی و استرس زیادی به این حیوانات وارد می شود. باغ وحش های ما شرایط نگهداری خوبی ندارند و حیوانات در فضاهایی که حتی استانداردهای ضعیف سازمان محیط زیست را رعایت نمی کنند، نگهداری می شوند و به همین دلیل بخش قابل توجهی از حیوانات موجود در آنها دچار روان پریشی هستند. این رفتارهای عصبی که در گر به سانان بزرگ و سگ سانان مثل شیر، گرگ، روباه و خرس ها به طور کلی پستانداران به خوبی دیده می شود؛ رفتارهای یکنواخت و رفت و برگشتی کنار قفس نشان می دهد که شرایط خوبی ندارند. جنگ این رفتارها را در حیوانات باغ وحش تشدید می کند.» این فعال حقوق حیوانات از تاثیر اقتصادی جنگ روی شرایط اقتصادی مراکز نگهداری از حیوانات می گوید؛ آن طور که او توضیح می دهد، در این روزها بخشی از منابع مالی آنها تحت تاثیر قرار می گیرد و به دنبال آن شرایط نگهداری حیوانات هم تغییر می کند و آنها را از نظارت دور نگه می دارد. از سوی دیگر، به دلیل رفتن کارگران و نبود پرسنل هم وضعیت آنها بدتر می شود و حتی ممکن است از نظر غذارسانی هم دچار مشکل شوند. او می گوید هنوز گزارشی از آسیب به باغ وحش های کشور و افزایش تخلفات در مناطق تحت تاثیر جنگ اعلام نشده و دلیل آن، عدم امکان بازدید از این مناطق است: «وقتی در حالت عادی، آمار این تخلفات بسیار زیاد است، می توان حس زد که میزان آنها در این روزها افزایش می یابد. هنوز خبری از آسیب فیزیکی باغ وحش ها منتشر نشده اما می توان با قطعیت گفت که آنها از نظر روانی آسیب دیده اند؛ آن هم در شرایطی که برخلاف انسان ها امکان فرار ندارند و در یک محیط بسته قرار دارند.»

سلیمی از وضعیت باغ وحش های کشورهای درگیر جنگ می گوید، اتفاقی که در جنگ هایی طولانی مدت در انتظار این مراکز است: «در سال های گذشته و بعد از جنگ جهانی دوم، همیشه حیوانات باغ وحش ها آسیب دیده اند؛ نمونه آن باغ وحش توکیو است که حیوانات وحشی مانند شیر و خرس از ترس فرار و آسیب زن به شهروندان، کشته شدند. در باغ وحش برلین و اوکراین نیز بسیاری از حیوانات آسیب دیدند و جان شان از دست رفت. در اوکراین این امکان وجود داشت که برخی از گونه ها به کشورهای اروپایی منتقل شوند، ضمن اینکه برخی گزارش ها حاکی است، برای تعدادی حیوانات داروهای آرام بخش و ضدافسردگی تجویز شده. اما ما در ایران این شانس را نداریم. در جنگ عراق و کویت، بیش از ۸۵ درصد حیوانات باغ وحش کویت از بین رفتند. در جنگ خلیج فارس هم حیوانات باغ وحش بغداد در شهر رها شدند که به مانعی برای پیشروی نیروهای دشمن تبدیل شوند.»

چهارشنبه سوری بیشتر است و اثرات منفی بیشتری روی حیات وحش شهری دارد؛ به ویژه در پرندگان، او می گوید باتوجه به اینکه الان در فصل تولیدمثل قرار داریم، تغییر رفتار حیات وحش در اثر این انفجارها حتمی است: «بسیاری از پرندگان در حال تولیدمثل و ساخت آشیانه اند و انفجارهای مهیب باعث می شود از محل های تولیدمثل خود فاصله بگیرند و عملاً آشیانه خود را رها می کنند. انفجار باعث مرگ مستقیم یا وارد شدن آسیب هایی جدی به شنوایی آنها و وقوع استرس می شود. این استرس هم در نهایت به ترک و تغییر زیستگاه از سوی آنها منجر می شود. در جنگ حتی پستانداران حیات وحش شهری هم به شدت آسیب می بینند و اکولوژیک در شهرها تغییر پیدا می کند؛ چون اکوسیستم حیات شهری با هم ارتباط دارند و وقتی ایـن آلودگی های صوتی و انفجارها رخ می دهد، برخی از گونه ها حذف و گونه های دیگر جایگزین می شوند و این توازن تغییر می کند.»

هنوز مطالعهای دقیق روی تغییرات اکوسیستم حیات وحش شهری تهران در جنگ ۱۲ روزه انجام نشده، اما حتماً این تغییرات در آن هم رخ داده است: «تغییر در الگوی تغذیه و برخورد با سازه هایی که در شهرها رخ می دهد هم یکی دیگر از آسیب هایی است که برای این گونه ها رخ می دهد. این نتایج و دور شدن حیات وحش از زیستگاه های شهری در جنگ های اوکراین و عراق ثبت شده است که مطالعه نتایج آن منتشر شده و قطعاً در جنگ ۱۲ روزه در تهران هم رخ داده است. هر چند هنوز مطالعهای علمی روی آن انجام نشده و مدت آن کوتاه بوده، اما کاملاً مشهود است که این اتفاق رخ داده. هر کدام از آن انفجارها اثر منفی زیادی روی حیات وحش شهری ایجاد داده است.»

► توله خرس پردیسان فراموش شد

نگرانی درباره سلامت حیوانات در باغ وحش های کشور آن هم در شرایطی که امکان نظارت روی آنها وجود نداشت ـ یعنی ۱۲ روز جنگ و قطعی اینترنت ـ در این مدت بسیاری از فعالان محیط زیست و حقوق حیوانات را نگران کرد. آنها تاکید می کنند وضعیت نگهداری نامساعد بسیاری از باغ وحش در این مدت تشدید می شود. سپهر سلیمی، فعال حقوق حیوانات، توضیح می دهد که جنگ چطور حیوانات باغ وحش ها را تحت تاثیر قرار می دهد. او می گوید هنوز هیچ اطلاعی از آسیبهای احتمالی این مراکز بعد از جنگ نیست.

سلیمی می گوید پیش از زخدهای اخیر، وضعیت باغ وحش ها در ایران بسیار نامساعد بود و زمانی که یک جنگ هم اتفاق می افتد، مسائل مربوط به حیوانات تحت تاثیر آن قرار می گیرد، به آن پرداخته نمی شود و جامعه به آن توجه نمی کند: «سازمان محیط زیست هم وارد این حوزه نمی شود، این مسئله را رها کرده است و در این شرایط هم بیشتر آن را نادیده می گیرد. نمونه آن، توله خرسی است که پیش از آغاز جنگ در پارک پردیسان و کنار خود سازمان محیط زیست گم شد و کسی هم مسئولیت آن را نپذیرفت. حالا تصور کنید که جنگ هم اتفاق افتاده و دیگر این موضوع فراموش شد. این وضعیت برای مناطق حفاظت شده هم برقرار است و به این ترتیب گونه های حیات وحش راحت تر وارد باغ وحش ها و مراکز نگهداری از حیوانات می شوند. قبل از جنگ هم این چرخه وجود داشته که

آنهاست. به دلیل اینکه در بخش هایی که اتفاقاتی مثل وقوع صدهای مهیب، دود و آلودگی رخ می دهد، پرندگان تخلیه و وارد قلمرو پرندگان دیگر می شوند که به آنها استرس وارد می کند. نمونه آن، مهاجرت عقاب ها در اوکراین است که در سال های جنگ در محل های درگیری مسیر مهاجرت عقاب ها تغییر یافت. تاثیر دوم جنگ بر زندگی پرندگان هم استرس در لانه سازی، تخم گذاری و بزرگ شدن جوجه هاست، تاثیر سوم هم مسئله آلودگی صوتی و ترس حیوانات از صدای انفجار است، تاثیر مهم تر مهاجرت پرندگان از مناطق جنگی است.

مشاهدات حیبیی آزاد نشان می دهد امسال در تهران «بادخوَرک ها» زودتر از سال های پیش تهران را ترک کردند و در آسمان شهر تعداد بسیار کمی از آنها دیده می شود؛ در حالی که پایش سال گذشته نشان می داد که تا ۲۸ تیرماه آنها در تهران بودند. حیبیی آزاد احتمال می دهد که این اتفاق تاثیر جنگ ۱۲ روزه باشد، اما هنوز مستندات علمی برای آن وجود ندارد. او مشاهدات دیگری هم از تبعات جنگ روی حیوانات شهری و خانگی تهران دارد: «بخشی از مردم پرندگان، سگ ها یا گربه های خانگی خود را که نتوانسته بودند با خود ببرند، در پارک ها و نقاط دیگر رها کردند. این کار آسیب زیادی به آنها وارد می کند. از سوی دیگر، مشاهدات من نشان می دهد برخی از پانسیون هایی که نتوانسته بودند از حیوانات نگهداری کنند، آنها را رها کرده بودند. ما باید برای این حیوانات پناهگاهی داشته باشیم یا به افراد داوطلب بسپاریم تا در شرایط جنگی از آنها مراقبت کنند. حیوانات نباید در زمان جنگ رها شوند؛ آنها نمی توانند در محیط شهری غذا پیدا کنند.» او می گوید مسئله دیگری که در ۱۲ روز جنگ در تهران برای پرندگان رخ داد، نبود آب و گرمای هوا بود: «پرنده های شهری مانند کبوتر و قمری به آب شیرین وابستگی دارند. در روزهای جنگ، کارگران فضای سبز حضور نداشتند و بسیاری از این پرندگان هم تشنه ماندند.»

► انفجار کنار آشیانه پرندگان

آنطور که سازمان محیط زیست اعلام کرد، در جریان ۱۲ روز جنگ ایران و اسرائیل استان های فارس، ایلام، کرمانشاه، اصفهان، خوزستان، همدان، لرستان، کهگیلویه و بویراحمد و گیلان، بیشترین آسیب را به تنوع زیستی متحمل شده اند که ناشی از پرتاب شدن ترکش ها و پرتابه ها در محدوده آنها بوده است. از طرف دیگر هم یک پاسگاه محیط بانی تخریب و چند ساختمان دیگر نیز آسیب دیده اند. این مناطق که از لحاظ تنوع زیستی دارای اهمیت بالایی هستند، در پی این آتش سوزی ها، شاهد نابودی پوشش گیاهی، خسارت به خاک و تلف شدن گونه های جانوری بوده اند.

صیاد شیخی نیلانلو، کارشناس تنوع زیستی، توضیح می دهد که جنگ چه تاثیری روی رفتار فیزیولوژیکی و آلودگی های محیط زیستی حیات وحش شهری دارد و اکوسیستم حیات وحش تهران در آن ۱۲ روز، با چه اتفاقاتی روبه رو بوده است. او می گوید انفجارها باعث آلودگی صوتی و استرس روی حیات وحش شهری می شود، حتی اگر مقیاس کوچکی مانند مراسم چهارشنبه سوری داشته باشد؛ در این شرایط می بینیم که پرندگان دچار بی قراری می شوند. انفجارهایی که در شرایط جنگی رخ می دهد، ده ها برابر از